

vezet megkívánta módon és határidőkre kell elszámolni. Az e téren való „elválogatás” magatartás tulajdonképpen garanciája annak, hogy egy-egy könyvtár máskor is pályázatot nyerjen.

A pályázati kérelmek felépítése a következő:

- kísérőlevél, amelynek rövidnek, ám „szívhez szólónak” kell lennie;
- címlap és tartalomjegyzék a „jó bornak is kell a cégér” bizonyosságaként;
- az ún. „executive summary” a pályázat lényegének egy oldalánál nem hosszabb összefoglalásaként;
- a projekt leírása, az ún. „narrative”, amely tözelesen, de nem szószátyár módon ismerteti a támogatás tárgyát;

- költségvetés, amely korántsem csak a szükséges ráfordítási összegeket tartalmazza, hanem az eszmei és/vagy az anyagi haszonhajtást is kvantifikálja;
- mellékletek – e szerepkörre minden olyan írásos, képi és egyéb dokumentum (ajánlólevelek, a projekt vezetőjének szakmai életrajza, fényképek, hangszalagok stb.) alkalmas, amely támogatja a pályázatot.

Ettől akkor kell eltérni, amikor a pályázat kiírója külön formanyomtatványt bocsát közre, ami gyakran megesik.

/PAVLIČOVÁ, L.: Fundraising a grantwriting. Techniky získávání finančních prostředků pro knihovny. = Čtenář, 51. köt. 9. sz. 1999. p. 265–268./

(Futala Tibor)

Amiről nem volna szabad megfeledkezni...

Napjaink könyvtárai abbéli igyekezetükben, hogy gyűjteményeiket racionalizálják, rugalmasabban tájékozzanak fel és tegyék hozzáférhetővé, illetve hogy teljes mértékben igénybe vegyék a felkínált információ hálózatokat, és saját forrásaikból közreműködjenek gyarapodásukban, figyelmüket – amennyire csak lehet – az információs technológiákra koncentrálnak. Ezzel szemben az állományvédelem kérdései a háttérbe szorulnak. Pedig az információrobbanás és a következményeként fellépő dokumentumtúlermelés e téren is nehezen, sőt: alig-alig feloldható ellentmondásokkal szolgál. Ilyenek: abszurdá váló férőhelyhiány, az elavult állomány selejtezésének joga, s ritkán vagy nem használt állomány tárolásának költségei, a más hordozóra való átvitel problematikus volta, a használat és az őrzés közötti választás, az állagjavítás és restaurálás stb.

A fentiek ellenére le kell szögezni: ha elismerjük a föld genetikai gazdagságának mint sokszínű egésznek a fontosságát, akkor a megismerési alap analóg komplexum, s mint ilyennek még a legkisebb összetevőjét is meg kell őriznünk, illetve gondoskodnunk fennmaradásáról. Az e halmazban található kevéssé használt vagy egyáltalán nem használt egyedeket olyan „artifaktumoknak” kell tekintenünk, mint a múzeumok őrzte tárgyak tíz-és százazeit.

Természetesen e feladat ellátásához racionális szervezet kell, s ez pedig a tárolókönyvtárak rendszere, vagy akár az egész ország számára rendelt egyetlen tárolókönyvtár. Ez a gyógyszerként ajánlott végkifejlet korántsem új találmány: a még egységes Csehszlovákiában is sokat foglalkoztak létesítésével, működési szabályaival. Mindössze annyi valósult meg belőle, hogy a Cseh Nemzeti Könyvtár egy – szolgáltatási funkciók nélküli – központi raktárat kapott. Egy eredményesen funkcionáló tárolókönyvtárnak részint gondosan ki-munkált gyűjtési-gyarapodási szabályokkal kell rendelkeznie, részint pedig a hagyományos és a legkorszerűbb technológiákat elegyesen hasznosító szolgáltatási szabályzattal.

„Anélkül – vallja a referált cikk szerzőpárosa, hogy lebecsülnénk az automatizálás és az információs technológiák korszakalkotó jelentőségét, ... úgy véljük, hogy célszerű volna visszatérni azokhoz a kérdésekhez, amelyekről megfeledkeztünk, illetve azt hittük: meg vannak oldva.”

/POLIŠENSKÝ, J.–VRBENSKÁ, F.: Odvrácená tvář informační exploze. 1-2. č. = Čtenář, 1999. 1. sz. p. 2–3., 2. sz. p. 34–36./

(Futala Tibor)